

# Tots som Fargnoli

/Carles Gorini/

**La publicació recent, per part de Rigau Editors i l'Ajuntament de Girona, d'una part del fons del fotògraf Valentí Fargnoli és una bona excusa per parlar de la preservació de la memòria fotogràfica, que avui té forma digital.**

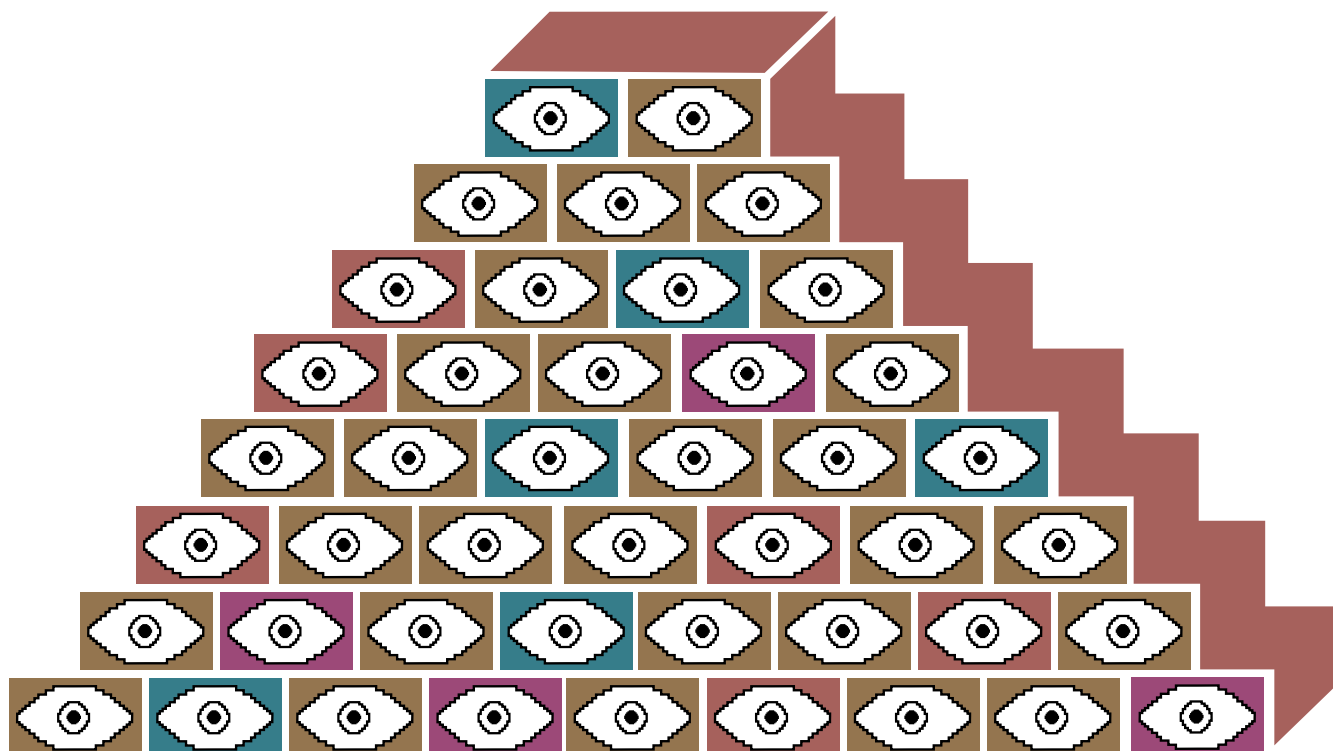
**V**alentí Fargnoli va documentar la vida gironina en el trànsit dels segles XIX al XX. Un paisatge i uns costums que no entendríem de la mateixa manera sense les imatges de pioners de la fotografia com ell. No resulta agosarat de dir que, precisament, el que recordem d'aquell temps és producte de la seva mirada. Però avui la relació entre la fotografia i l'entorn ha canviat fins al punt que qualsevol de nosaltres ha esdevingut un Fargnoli i, per tant, gairebé tothom preserva la mirada pròpia de tot allò que l'envolta, i per condició de la fotografia digital, ho fa dins l'ordinador. I pot passar que, potser, l'ordinador s'espantelli o el format de les imatges quedi obsolet, i que el racó de la memòria, la manera en què miràvem el món, desaparegui.

## **Del temps del fotògraf a la fotografia del temps**

Encara no fa gaire temps que la memòria col·lectiva es construïa a partir d'unes poques mirades particulars i que les institucions públiques n'exercien la salvaguarda, a través dels arxius o les biblioteques. Però quan tots i cadascun de

nosaltres esdevenim cronistes del temps que ens toca viure desbordem, per l'excés d'informació, la capacitat dels que fins ara havien gestionat la memòria. Tot apunta que l'única solució possible és que nosaltres mateixos ens responsabilitzem del treball de salvaguarda; però, com ho hauríem de fer? Fins ara, la resposta era copiar les imatges que es conservaven en discos durs locals o en servidors externs, però en el format en què havien estat preses. Tanmateix, els experts adverteixen que els formats dels arxius en què emmagatzemem les imatges no sobreviuen més de quinze anys, perquè l'avenç tecnològic els fa obsolets, la qual cosa vol dir que arribarà un dia en què no podrem mirar les imatges preses temps enrere perquè els lectors que hi haurà no sabran llegir els arxius. Som davant d'un problema d'abast considerable.

La Unió Europea, preocupada per l'obsolescència dels formats, ha finançat el projecte PROTAGE, que ha proveït les institucions públiques comunitàries de les eines necessàries per impulsar la preservació digital dels continguts que els són propis. Easy Innova és una empresa derivada de la UdG que ha participat en el projecte europeu. El seu responsable, el



professor Josep Lluís de la Rosa, és del parer que la societat “encara no té prou consciència del valor de la preservació digital, però que la consciència ha d’arribar, i ho farà amb força dramàtica quan cada cop més persones es trobin que no poden ensenyar les fotos dels seus fills petits quan ja són grans i l’enyorança estreny.” Precisament, la participació en el projecte europeu els ha proporcionat l’expertesa necessària per promoure un programari de preservació digital d’imatges, per primer cop, d’accés universal, el Pyramid. A finals de gener el posaran a disposició de tothom qui se’l vulgui descarregar des del lloc web [www.pyramid.cat](http://www.pyramid.cat).

### El nostre passat serà a la xarxa

El Pyramid, expliquen des d’Easy Innova, és un programa el funcionament del qual se situa a mig camí de l’antivirus i la còpia de seguretat. De la Rosa explica que «el Pyramid resol dos problemes: què passa amb els arxius quan s’espatlla el disc dur i, també, què passa quan volem accedir a la informació i no la podem obrir». El concepte que mou el programa

és senzill: simplement, fa còpies en diversos formats d’imatge, uns formats que a mesura que passa el temps s’actualitzen perquè es descarten els vells i se n’incorporen de nous, al mateix temps que es manté una massa crítica de varietats. Actua com una mena de pedra de Rosetta permanent. En una segona operació el programari fragmenta els arxius en paquets i els distribueix en diversos espais, siguin propis o aliens, és a dir, en el disc dur de l’ordinador que els produeix o en el dels amics. Amics, la paraula clau, perquè Pyramid aprofita els avantatges de les xarxes socials. Els amics que es tenen, per exemple al Facebook o al Twitter, podran intercanviar paquets d’informació, que quedaran distribuïts en nombrosos ordinadors. En cas que es produeixi alguna catàstrofe, és a dir, es perdin dades o el format esdevingui obsolet, el Pyramid «cria» els paquets i reconstrueix l’arxiu en el format més adient al moment en què es fa la crida.

El passat, les nostres imatges, doncs, s’estendran com a petits fragments per la xarxa. El concepte d’arxiu unificat, el tresor d’homes com Fagnoli conservat amb zel pel mateix fotògraf i els seus successors, perd sentit en la moderna societat en xarxa. Tots som Fagnoli i, a la vegada, Fagnoli és a per tot.